

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง
บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้

**The Professional Accounting Ethics Affecting the Quality of Audit the
Quality of Audit Reports of Certified Public Accountants
of the Southern Region**

ธัญญา คหาปนะ และ จิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Thanya Khahapana and Titaporn Sincharoonsak

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author E-mail : thanya_2533@hotmail.co.th

บทคัดย่อ *

บทความวิจัย เรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในภาคใต้ จากประชากร จำนวน 14,228 คน โดยใช้วิธีการของ Taro Yamane กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 389 คน ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยด้านความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณ ต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำสำคัญ : จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี; คุณภาพ; รายงานการตรวจสอบบัญชี; ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

* วันที่รับบทความ: 15 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 8 กรกฎาคม 2565

Received: June 15, 2022; Revised: July 7, 2022; Accepted: July 8, 2022

Abstracts

Research Article on Professional Accounting Ethics Affecting Report Quality Auditing and Certification of Accounts of the Southern Region Certified Public Accountant. The objective is to write professional accounting ethics that affect the quality of audit reports and certified accounts of a certified public accountant in the Southern Region. A study from a sample of certified public accountants in the southern region of the population of 14,228 people using Taro Yamane's method to determine the sample size of 389 people. It is a quantitative research. The tools used in the study were questionnaires. The statistics used were frequency, percentage, and standard deviation (Pearson Correlation), analysis and multiple (Regression Analysis) found that the professional accountant's ethics affected the quality of the audit and accounting certification reports of the participants' in the Southern Region licensed accountant was Statistically Indicating that the professional ethics of certified auditors consist of independence, fairness, honesty and integrity, knowledge and ability to perform duties to the Code of Conduct for the Certified Public Accountant against the code of ethics for those who combine professions towards general ethics. It has a positive effect on the quality of the audit and certification report Certified Public Accountant

Keywords : Accounting Professional Ethics, Quality, Audit Report, Certified Public Accountant

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยียังคงมีความก้าวหน้ามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ธุรกิจมีการปรับแนวทางการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจยังคงอยู่รอดและสามารถแข่งขันภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีภาพที่มีผู้แข่งขันหลายรายในกระบวนการนั้นคือ ธุรกิจต้องมีข้อมูลทางการเงินที่มีความน่าเชื่อถือเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ธุรกิจนั่นเอง ทั้งนี้ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับหุ้นส่วน ผู้มีส่วนได้เสีย เจ้าหนี้ภาครัฐ ตลอดจนนักลงทุนรอบด้านจากการใช้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับทางออกเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ อีกทั้งข้อมูลทางการเงินมีการจัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปตามขั้นตอน จึงสามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องยังได้รับประโยชน์ให้ผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละธุรกิจสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

บัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินของกิจการ นักบัญชีมีการบันทึกจัดเก็บรวบรวม และตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางบัญชี บันทึกรายรับรายจ่าย ตลอดจน การจัดทำรายงานทางการเงินในรูปแบบของรายงานทางการเงิน รวมไปถึงงานตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน ผู้ใช้ข้อมูลทางบัญชีมีหลากหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ข้อมูลภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเพื่อนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี บนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้ผู้สอบ

บัญชีและสำนักงานสอบบัญชีต้องจัดทำในเรื่องนโยบายและวิธีปฏิบัติออกมาเพื่อให้มีความเชื่อมั่น สมเหตุสมผล ว่าผู้สอบบัญชีและบุคลากรสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องตาม ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ฉบับที่ 19 เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 เกี่ยวกับเรื่อง 1) ความเป็นอิสระ 2) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และ 3) การรักษาความลับ โดย ผู้สอบบัญชีและบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถรวมถึงเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและข้อกำหนดเกี่ยวกับ จรรยาบรรณทราบขั้นตอนและวิธีการดำเนินการหากเกิดกรณีที่มีประเด็นในเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการจัดการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อความเป็นอิสระที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยให้มีผลบังคับใช้ในปี 2557 เพื่อให้ ผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ควบคุมเรื่องมาตรฐานคุณภาพในระดับสำนักงานและให้ความเชื่อมั่นอย่าง สมเหตุสมผลว่าบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ และวิชาชีพสอบบัญชียังเป็นที่ยอมรับและลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาด

จากการตรวจสอบ ซึ่งส่งผลเสียหายต่อตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวม (มนัสนันท์กิตติเจริญ ภาคิน และ สุรีย์ โปษกรณ์, 2564 : 76) ในแต่ละองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน การเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงานของบุคลากรในองค์กรเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องให้ความสนใจ และคำนึงถึง ความเหมาะสมของการมอบหมายหน้าที่ในตำแหน่งงานต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถ ด้านการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและที่สำคัญ นักบัญชีจะต้องมีความรอบรู้ความสามารถทำความเข้าใจ ในลักษณะของการดำเนินงานของธุรกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทั้งความ ซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานความมุ่งมั่นต่องาน มีความตรงต่อเวลา ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย ยึดหลักความถูกต้องเที่ยงธรรมและมีคุณธรรมไม่ปิดบังหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง อันเป็น สาระสำคัญที่เกิดขึ้นโดยตรงไปตรงมา ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด มาตรฐานการ ปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในได้กำหนดคุณภาพการสื่อสารว่า การสื่อสารส่งผลต่อการปฏิบัติภารกิจต้อง มีความถูกต้อง เที่ยงธรรม ชัดเจนและรัดกุม

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้าน จรรยาบรรณ ต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพและด้านจรรยาบรรณทั่วไป ซึ่งส่งผล ต่อคุณภาพ ของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือ ด้านความถูกต้อง ด้าน ความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์และด้านความทันต่อเวลา เพื่อ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานสอบ บัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความไว้วางใจจากบุคคลภายนอกและบุคคลที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ และศึกษาคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ปัจจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ของผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไปและคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ ด้านความทันต่อเวลา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ร้อยละ และสถิติอนุมานในการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อ กับสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, Certified Public Accountant Contact List ณ วันที่ 19 มกราคม 2565) มีจำนวน 14,228 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คน

2. เครื่องมือวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงาน การตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือในการศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ สร้างเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไปใช้ใน งานตรวจสอบบัญชี จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 389 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 389 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล เมื่อได้แบบสอบถามที่ทำการตอบเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษา จะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

1.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

1.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้

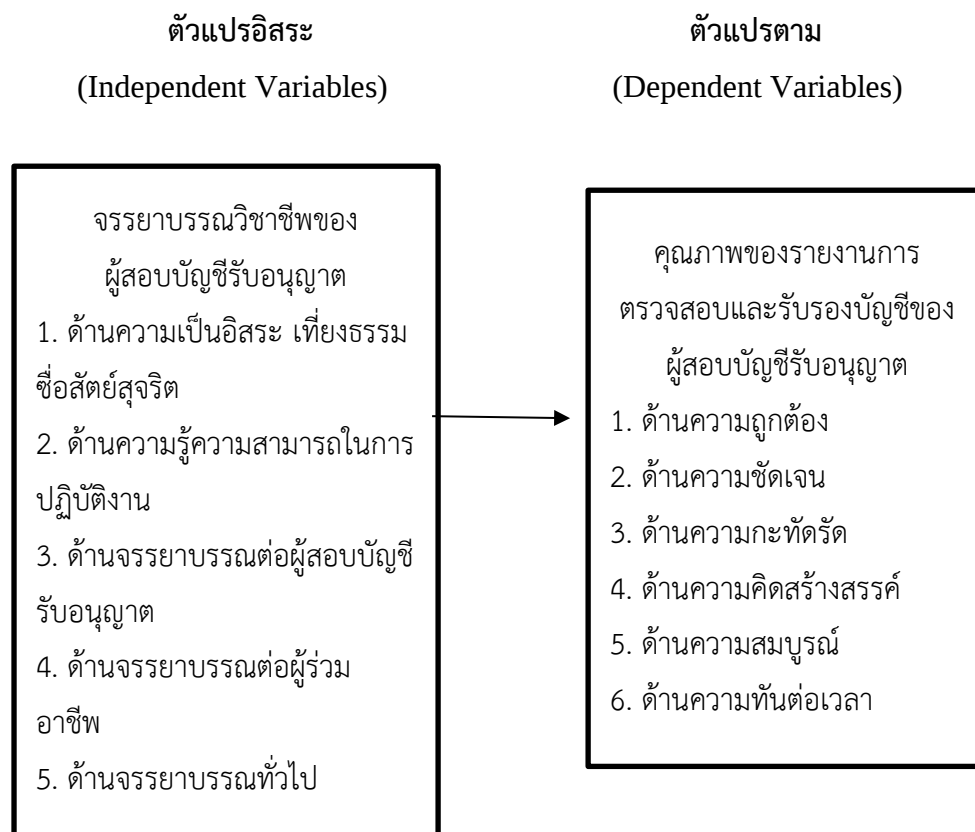
1.3 การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลในแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ใช้การหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

2.2 การแปลค่าคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับความคิดเห็น
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรมเนียมข้อสัถย์สุจริต	4.84	0.355	มากที่สุด
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.69	0.459	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	4.82	0.353	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	4.83	0.360	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	4.83	0.357	มากที่สุด
ภาพรวม	4.80	0.377	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S.D. = 0.377$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.84$, $S.D. = 0.355$) รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($\bar{X} = 4.83$, $S.D. = 0.357$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.69$, $S.D. = 0.459$)

ตารางที่ 2 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	$\bar{X}$	$S.D.$	ระดับความคิดเห็น
ด้านความถูกต้อง	4.86	0.334	มากที่สุด
ด้านความชัดเจน	4.67	0.462	มากที่สุด
ด้านความกะทัดรัด	4.71	0.447	มากที่สุด
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.57	0.459	มากที่สุด
ด้านความสมบูรณ์	4.73	0.400	มากที่สุด
ด้านความทันต่อเวลา	4.58	0.466	มากที่สุด
ภาพรวม	4.69	0.428	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, $S.D. = 0.428$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.334$) รองลงมา คือ ด้านความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.73$, $S.D. = 0.400$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.459$)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Pearson's Correlation Coefficient)

		A	B	C	D	E	F
A	Pearson Correlation	1	.341**	.298**	.179**	.221**	.061
B	Pearson Correlation		1	.426**	.477**	.359**	-.118*
C	Pearson Correlation			1	.661**	.183**	.003
D	Pearson Correlation				1	.275**	-.170**
E	Pearson Correlation					1	.060

F	Pearson Correlation						1
---	---------------------	--	--	--	--	--	---

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ประกอบด้วย ความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน จรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชี รับอนุญาต จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ จรรยาบรรณทั่วไป มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของรายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความถูกต้อง

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		12.016	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	0.044	0.833	0.405
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.373	6.257	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.021	0.340	0.734
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.311	6.566	0.000***
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.245	5.430	0.000***
R = 0.529 R ² = 0.280 Adjusted R ² = 0.271 SEE = 0.143 F= 0.000 Durbin = 2.041			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 4 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($p < 0.001$) มี ผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง

ตารางที่ 5 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความชัดเจน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		6.948	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรมเนียม ชื่อสัตย์สุจริต	0.282	5.200	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.393	6.367	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.192	2.966	0.003**
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.393	7.998	0.000***
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.037	0.783	0.434
R= 0.475 R ² = 0.226 Adjusted R ² = 0.216 SEE = 0.208 F= 0.000 Durbin = 2.463			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 5 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรมเนียม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ($p < 0.01$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน

ตารางที่ 6 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความกะทัดรัด

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		2.009	0.045*
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรมเนียม ชื่อสัตย์สุจริต	0.432	8.859	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.374	6.733	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.102	1.754	0.080
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.298	6.756	0.000***
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.198	4.711	0.000***

$R = 0.612$ $R^2 = 0.374$ Adjusted $R^2 = 0.366$ SEE = 0.238 F= 0.000 Durbin = 2.447

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 6 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($p < 0.001$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความกะทัดรัด

ตารางที่ 7 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความคิดสร้างสรรค์

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.754	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต	0.212	3.666	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.121	1.829	0.068
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.032	0.466	0.642
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.118	2.250	0.025*
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.092	1.839	0.067
R = 0.341 $R^2 = 0.117$ Adjusted $R^2 = 0.105$ SEE = 0.269 F= 0.000 Durbin = 2.490			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 7 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ($p < 0.05$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 8 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความสมบูรณ์

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.736	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	0.253	5.286	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.460	8.454	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.010	0.182	0.855
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.006	0.146	0.884
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.106	2.566	0.011*
R = 0.632 R ² = 0.399 Adjusted R ² = 0.391 SEE = 0.198 F= 0.000 Durbin = 2.124			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 8 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($p < 0.05$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์

ตารางที่ 9 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความทันต่อเวลา

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		7.731	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	0.261	4.368	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.069	1.007	0.315
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.147	2.068	0.039*
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.024	0.447	0.655
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.028	0.536	0.592
R = 0.244 R ² = 0.060 Adjusted R ² = 0.047 SEE = 0.231 F= 0.000 Durbin = 2.403			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01,

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 9 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ($p < 0.05$) มีผลต่อคุณภาพของ รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านทันต่อเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

1. จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ผลการวิจัย จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปน้อย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป และน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาคือ ได้ศึกษา ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทั้ง ความรู้ความสามารถ ในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพการสอบบัญชี เพื่อนำไปสร้างข้อ ได้เปรียบทางวิชาชีพสอบบัญชี ด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีและมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้งานสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (หนึ่งฤทัย เขียวหวาน : 2557 : 88)

2. คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความ สมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา ผลการวิจัย คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความถูกต้อง รองลงมาคือ ด้าน ความสมบูรณ์และน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์

3. ผลการวิจัยจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบ ธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพและด้านจรรยาบรรณทั่วไป ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ทั้ง 5 คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความ กะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ ศึกษาเรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพมีผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาชี อากรในประเทศไทย ผลกระทบพบว่าความรู้ความสามารถในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินมี ผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการสื่อสารที่ ถูกต้อง มีความชัดเจนเที่ยงธรรมปราศจากอคติในการตรวจสอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านการ

ตรวจสอบและรับรองบัญชี รวมทั้งด้านการสื่อสารให้เข้าใจตรงกันไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและมีความรู้ด้านกฎหมายภาษีอากรรวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (นันทวรรณ วงศ์ไชย, 2561 : 7)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความชัดเจน ความทันต่อเวลา และด้านความคิดสร้างสรรค์
3. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตน และด้านความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณทั่วไป และจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ เพราะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชี และสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชีรับอนุญาตให้มีคุณภาพสูงมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อคุณภาพการตรวจสอบ ตามทัศนคติของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกันและได้ข้อมูลในการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีต่อคุณภาพการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อผู้สอบบัญชีในภูมิภาคอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- มนัสนันท์กิตติ์เจริญ ภาคิน, และ สุรีย์ โปษกรณัฐ. (2564). ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของ
รายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. การ
ค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- หนึ่งฤทัย เขียวหวาน. (2557). ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อ
คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชี
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2559). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อ คุณภาพ
งานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.